

[3 Hours]

[Total Marks : 100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. All questions are compulsory.
  2. All questions carry equal marks.
  3. Figures to the right indicate marks to sub-questions.

1. Answer any TWO of the following :

- a) Summarize the four key issues in the field of lifespan development. (10)
- b) Explain the contextual perspective in lifespan development. (10)
- c) Identify the different types of correlational studies in lifespan development. (10)

2. Answer any TWO of the following :

- a) Describe the role of genetic counsellors and explain the different forms of prenatal testing. (10)
- b) Describe the normal process of labor. (10)
- c) Describe the physical and sensory competencies of the newborn. (10)

3. Answer any TWO of the following :

- a) Explain the life cycles in infancy with reference to body rhythms, states and sleep. (10)
- b) Summarize the role of nutrition in the physical development of infants. (10)
- c) Describe the capabilities of infants with reference to auditory sensation and perception. (10)

4. Answer any TWO of the following :

- a) Explain the approaches to language development in infancy. (10)
- b) Write a note on Infant directed speech and gender related speech. (10)
- c) Discuss the qualities of memory that exist during infancy. (10)

5. Answer any TWO of the following :

- a) Discuss the humanistic and evolutionary perspective of lifespan development. (10)
- b) Explain the physical and ethical challenges that relate to pregnancy. (10)
- c) Discuss physical growth in infancy along with the four principles of growth. (10)
- d) Outline Piaget's sensorimotor stage of cognitive development. (10)

(मराठी रुपांतर)

(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

- सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
३) उजवीकडील अंक उपप्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
४)

१. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) जीवनकक्षा विकासाच्या क्षेत्रातील चार मुख्य बाबींविषयी थोडक्यात माहिती द्या. (१०)
ब) जीवनकक्षा विकासाचे संदर्भीय दृष्टिकोनाचे स्पष्टीकरण द्या. (१०)
क) जीवनकक्षा विकासामधील सहसंबंध अभ्यासाचे विविध प्रकार सांगा. (१०)

२. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) जन्मपूर्व चाचणीचे विविध प्रकार स्पष्ट करून अनुवंश समुपदेशकाच्या भूमिकेचे वर्णन करा. (१०)
ब) सामान्य अर्भक जन्म प्रक्रियेचे वर्णन करा. (१०)
क) नवजात अर्भकाची शारीरिक कार्यक्षमता व वेदनिक क्षमतांचे वर्णन करा. (१०)

३. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) अर्भकावस्थेच्या जीवनचक्रातील शारीरिक लयबद्धता, स्थिती आणि निद्रा या संदर्भात चर्चा करा. (१०)
ब) अर्भकावस्थेच्या शारीरिक विकासातील आहाराची भूमिका सांगा. (१०)
क) अर्भकावस्थेतील क्षमता श्रुती वेदन आणि संवेदनाच्या संदर्भात चर्चा करा. (१०)

४. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) अर्भकावस्थेतील भाषा विकासाचे दृष्टिकोन स्पष्ट करा. (१०)
ब) अर्भक निर्देशित भाष्य आणि लिंग अनुलक्षित भाष्य यावर सविस्तर टिप लिहा. (१०)
क) अर्भकावस्थेतील स्मृतीच्या वैशिष्ट्यांची चर्चा करा. (१०)

५. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- अ) जीवनकक्षा विकासातील मानवतावाद आणि उत्क्रांतीवाद दृष्टिकोनाची चर्चा करा. (१०)
ब) गर्भावस्थेशी संबंधित काही शारीरिक आणि नैतिक आव्हाने स्पष्ट करा. (१०)
क) अर्भकावस्थेतील शारीरिक वाढ यावर चर्चा करून त्याची चार तत्त्वे सांगा. (१०)
ड) पियाजेच्या बोधनिक विकासातील वेदक-कारक टप्प्यांचे थोडक्यात वर्णन करा. (१०)